

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Duurzame ontwikkeling en het hoger onderwijs

Termeer, G.

Citation

Termeer, G. (2005). Duurzame ontwikkeling en het hoger onderwijs. *Bestuurskundige Berichten*, 20(2), 14-15. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3211363>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3211363>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Duurzame ontwikkeling en het hoger onderwijs

De studenten van nu zijn de politiek leiders en managers van morgen. Daarom is het zo belangrijk dat zij binnen hun opleiding het nut en de noodzaak van duurzame ontwikkeling leren kennen. Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder dat dit ten koste gaat van de behoeften van toekomstige generaties. Binnen duurzame ontwikkeling moet daarom gezocht worden naar een balans tussen economische, sociale en ecologische factoren. Oftewel, economische groei moet het milieu niet te erg aantasten en welvaart moet eerlijk worden verdeeld. Bij milieubescherming moet men ook aan de sociale en economische behoeften van mensen denken. In de huidige samenleving wegen de economische factoren zwaarder dan ecologische of sociale factoren. We zijn dus nog wel een eindje van een duurzame samenleving verwijderd.

Het Landelijk Hogeschool en Universitair Milieu Platform Het Landelijk Hogeschool en Universitair Milieu Platform (LHUMP) is dé netwerkorganisatie voor studenten die zich bezighouden met duurzame ontwikkeling. Met een landelijk kantoor in Utrecht en ongeveer 12 lokale afdelingen bundelt het de krachten van studenten met idealen op vooral

“Duurzame ontwikkeling zou standaard onderdeel uit moeten maken van het lesprogramma van iedere opleiding, zodat studenten het later toe kunnen passen in hun werkveld.”

milieugebied. Hoewel de focus de afgelopen jaren van alleen milieu naar duurzame ontwikkeling is gegaan, blijft het zwaartepunt van de activiteiten zich op het milieuaspect richten.

Het LHUMP en zijn lokale afdelingen willen een steentje bijdragen aan een duurzame samenleving door te streven naar de integratie van duurzame ontwikkeling in alle aspecten van het hoger onderwijs. Duurzame ontwikkeling zou standaard onderdeel uit moeten maken van het lesprogramma van iedere opleiding, zodat studenten het later toe kunnen passen in hun werkveld. Zo kan een student bouwkunde leren over duurzame bouwmaterialen en energiezuinig bouwen, en een student psychologie over de drijfveren achter consumptiegedrag. Hier zal niet alleen het milieu baat bij hebben, maar studenten zelf ook. Steeds meer bedrijven doen aan maatschappelijk verantwoord ondernemen en zoeken werknemers met kennis van duurzaamheid.

Verder is kennisverspreiding een belangrijke activiteit van het LHUMP. Met dat doel organiseren we lezingen en

workshops, bijvoorbeeld over energiebesparing en duurzaam beleggen. Maar duurzame ontwikkeling begint bij handelen. Dus proberen we door middel van campagnes en acties studenten én onderwijsinstellingen zo ver te krijgen dat ze duurzaamheid betrekken in alles wat ze doen. In Utrecht hebben we onder het mom ‘neem mij ook eens van achteren’ actie gevoerd voor dubbelzijdig kopiëren. Verschillende groepen maken ‘groene gidsen’, waarin tweedehands boeken- en kledingwinkels, wereldwinkels, natuurwinkels, de groenste copyshop, diervriendelijke restaurants en nog veel meer duurzame dingen uit hun studentenstad staan vermeld. En wist je dat je stages ook duurzaam kan doen?

De WijDe Wereldmarkt

Op 27 april organiseert het LHUMP in Utrecht voor de derde keer de WijDe Wereldmarkt. De WijDe Wereldmarkt is een soort van alternatieve bedrijvendag, een informatiemarkt over duurzame stages, onderzoek, uitwisseling, vrijwilligerswerk en vakanties. Veel studenten brengen een periode van hun studie door in het buitenland. Dat kan ook duurzaam. Wat denk je bijvoorbeeld van een stage bij een mensenrechtenorganisatie, een onderzoek naar kinderarbeid voor de Fair Trade Organisatie of een studie naar de

In 2004 waren er meer dan 30 organisatie en kwamen bijna 300 studenten een kijkje nemen.

economische haalbaarheid van een koffiecoöperatie in Honduras. Op de WijDe Wereld Markt presenteren meer dan 30 organisaties hun stagemogelijkheden en projecten.

Waar de WijDe Wereldmarkt zich vooral richt op studenten, voert het LHUMP ook campagnes voor een meer duurzame bedrijfsvoering op hogescholen en universiteiten. Dit doen we door twee projecten, het HOE-project en FoodWise.

Het Hoger Onderwijs Energie project

Klimaatverandering is misschien wel het grootste mondiale probleem waar de wereld ooit voor gestaan heeft. Het Kyoto-protocol dat de uitstoot van schadelijke broeikasgassen moet tegengaan is onlangs in werking getreden, nadat Rusland vorig jaar het verdrag heeft geratificeerd. Ook Nederland heeft ‘Kyoto’ geratificeerd en zich daarmee geëngaat aan een reductie van broeikasgassen met 6%. Er zijn kortweg drie manieren om die uitstoot terug te brengen;

- Inzet van duurzame (broeikasgasneutrale) energie
 - Energiebesparing
 - Een zo schoon mogelijke inzet van fossiele brandstoffen (door bijvoorbeeld opslag van broeikasgassen)
- Iedereen kan daarin een rol spelen. De overheid, het bedrijfsleven en de burger, maar dus ook onderwijsinstellingen en studenten. Het Hoger Onderwijs Energie project heeft dan ook als doel het aandeel duurzame energie binnen hoger onderwijsinstellingen te vergroten en energiebesparing te stimuleren. Daarnaast informeren we studenten en medewerkers van deze instellingen van de gevolgen van klimaatverandering en van hun energieconsumptie. Pas geleden bouwden studenten uit Nijmegen een zonnepaneel en ontvingen medewerkers van de universiteit ‘monitor uit’ stickers voor hun computer. Op de UvA gaan het LHUMP en de lokale afdeling in samenwerking met de universiteit een grote energiebesparingcampagne voeren.

Foodwise

De weg van de boer naar ons bord wordt steeds langer. Veel van ons voedsel heeft een wereldreis gemaakt voordat het op ons bord ligt. Gelukkig maar, want niemand wil nog zonder koffie, bananen of een lekkere wrap. Maar er kleven ook

Appels uit Nieuw Zeeland overbruggen een afstand van 22.000km. Dit terwijl Nederland meer appels exporteert (387 miljoen kilo) dan we zelf uit het buitenland halen (315 miljoen kilo). Zou het niet veel logischer zijn om Hollandse appels gewoon in Nederland op te eten?

nadelen aan de mondialisering van onze maaltijd. Om zo goedkoop mogelijk te kunnen produceren wordt de bodem uitgeput en gebruiken boeren veel bestrijdingsmiddelen. Dieren worden, met een beetje hulp van groeihormonen, in een moordend tempo vetgemest, zonder ooit het daglicht te zien. Boeren in ontwikkelingslanden vangen zulke lage prijzen voor hun producten dat ze er niet eens zelf van kunnen eten. En veel voedsel wordt onnodig verslept.

Duurzaam eten is voedsel dat minder belastend is voor mens, dier en milieu. Dus niet alleen EKO en eerlijk, maar bijvoorbeeld ook groente en fruit van het seizoen en producten uit de eigen streek. Sommige universiteiten letten daarbij al op

duurzaamheid in de catering. De universiteiten in Utrecht en Nijmegen bijvoorbeeld zorgen ervoor dat minstens vijf procent van hun omzet biologisch is. Op de TU Delft en de VU is uitsluitend Max Havelaar koffie te krijgen. De ervaring leert

Tips energiebesparing

Met de volgende tips bespaar je niet alleen stroom, maar ook al snel 100 euro per jaar op je energierekening!

- Gebruik spaarlampen i.p.v. gloeilampen
- Laat apparatuur niet op stand-by staan
- Haal opladers en adapters uit het stopcontact als ze niet gebruikt worden
- Stook een graadje lager en zet een uur voordat je naar bed gaat de verwarming al lager
- Gebruik een waterbesparende douchekop

dat een duurzame catering geen gevolgen heeft voor het aanbod en ook niet of nauwelijks voor de prijs. Volgens ons kan dit dus gemakkelijk op meer plaatsen ingevoerd worden, en met meer producten. Daarom voeren wij dit collegejaar onder de naam FoodWise campagne voor meer duurzame producten in de kantines én in de studentenboodschappentas. Meer weten?

Het LHUMP is altijd op zoek naar studenten die hun onderwijsinstelling willen verduurzamen, op welke manier en met betrekking tot welk onderwerp dan ook. Voor meer informatie over het LHUMP kun je kijken op www.lhump.nl of bellen met 030-2231505. Op de website vind je ook alle e-mailadressen, mocht je geïnteresseerd zijn om mee te werken aan een van de projecten. □

Gijs Termeer

In Mare nummer 17, van 20 januari 2005, lees je meer over het milieubeleid van de Universiteit Leiden.

Dit is niet alleen beter voor jezelf, maar hoeft helemaal niet duurder, ingewikkelder of minder lekker te zijn. Tien procent van je boodschappen biologisch doen, kost je per week tachtig cent extra. Max Havelaar koffie is maar twee cent per kopje duurder, dus voor een biertje in de maand bezorg je de koffieboer een goed inkomen. Seizoensgroente zijn juist vaak te herkennen aan de lagere prijs. Omdat het minder moeite kost ze te telen, zijn ze vaak het goedkoopst. Verder kun je ook schone groente en fruitsoorten kiezen, dus relatief weinig bespoten. Dit zijn bijvoorbeeld: bloemkool, champignons, broccoli, avocado's pruimen en meloenen.